

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

30 травня 2017 р.

Київ

№ 226-р

Про закриття провадження
у справі

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 130-26.13/279-16 за ознаками вчинення приватним акціонерним товариством «Київстар» (далі – ПрАТ «Київстар») (вул. Дегтярівська, 53, м. Київ, код ЄДРПОУ 21673832) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та подання з попередніми висновками у справі від 24.05.2017 № 130-26.13/279-16/182-спр,

ВСТАНОВИВ:

У Комітеті розглядається справа № 130-26.13/279-16 за ознаками вчинення ПрАТ «Київстар» порушення, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України шляхом встановлення таких цін (тарифів) на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, розпочатої розпорядженням державного уповноваженого від 29 листопада 2016 року № 09/395-р.

ПрАТ «Київстар» зареєстроване Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією за кодом юридичної особи 21673832.

Згідно з випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, виданою Державною реєстраційною службою України, основним видом економічної діяльності ПрАТ «Київстар» є діяльність у сфері проводового електрозв'язку, код за КВЕД – 61.10.

Відповідно до Статуту (нова редакція), затвердженого протоколом від 04.11.2016 № 67 позачергових загальних зборів акціонерів ПрАТ «Київстар», видами діяльності ПрАТ «Київстар», зокрема, є: діяльність у сфері телекомунікацій, зокрема, але не обмежуючись: з надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку, фіксованого місцевого, міжміського, міжнародного телефонного зв'язку.

Згідно зі Статутом метою господарської діяльності ПрАТ «Київстар» є отримання прибутку, а також досягнення соціальних та інших нематеріальних результатів.

Враховуючи викладене, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПрАТ «Київстар» є суб'єктом господарювання.

Послуга зі здійснення абонентами ПрАТ «Київстар» вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України є однією із пропозицій тарифних планів ПрАТ «Київстар», що пропонується абоненту ПрАТ «Київстар» із зазначенням вартості та умов надання такої послуги.

Щоб скористатися цією послугою, абоненту ПрАТ «Київстар» недоцільно одержувати таку ж послугу в іншого оператора рухомого (мобільного) зв'язку України у зв'язку зі сформованою базою телефонних контактів, підтриманням безперервного зв'язку з усіма абонентами своєї телефонної книги, понесенням додаткових витрат.

Враховуючи викладене, ця послуга у межах власної мережі не має повноцінної заміни для абонентів цієї мережі.

Отже, частка ПрАТ «Київстар» на ринку послуг зі здійснення абонентами ПрАТ «Київстар» вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України перевищує 35 відсотків.

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

Отже, становище ПрАТ «Київстар» на ринку послуг зі здійснення абонентами ПрАТ «Київстар» вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України протягом другого півріччя 2015 року має ознаки монопольного (домінуючого).

ПрАТ «Київстар», *[інформація з обмеженим доступом]*, внесло з 27.08.2015 зміни до корпоративних документів ПрАТ «Київстар», якими, зокрема, для абонентів передплатеного зв'язку мережі рухомого (мобільного) зв'язку «Київстар» (далі – Абоненти) встановлено тариф на послугу зі здійснення вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України (далі – Тариф) у розмірі 1,75 грн за хвилину з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду в розмірі 7,5 відсотка вартості послуг без урахування ПДВ.

Отже, Тариф підвищився для 85,8 відсотка (від кількості абонентів передплатеного зв'язку ПрАТ «Київстар» у III кварталі 2015 року, що становила 23 380 166 осіб, за винятком тих абонентів передплатеного зв'язку ПрАТ «Київстар», тариф для яких на аналогічну послугу встановлено в розмірі 1,50 грн за хвилину) абонентної бази передплатеного зв'язку ПрАТ «Київстар» на 40 відсотків (з 1,25 до 1,75 грн за хвилину), і це з урахуванням того, що з 04.08.2015 рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, № 409 розрахункову таксу за послуги пропуску трафіку при наданні послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку знижено з 0,36 до 0,23 грн/хв. без ПДВ, тобто на 36 відсотків. Відповідно маємо ситуацію, коли основна складова собівартості послуги знижується на 36 відсотків, а вартість самої послуги натомість зростає на 40 відсотків.

Для Абонентів, які обслуговуються на умовах тарифних планів «Київстар Дзвінки», «Київстар Дзвінки. Регіон 1», «Київстар Дзвінки. Регіон 2», «Київстар Дзвінки+», «Київстар Дзвінки+. Регіон 1», «Київстар Дзвінки+. Регіон 2», «Київстар Смартфон», «Київстар Смартфон. Регіон 1», «Київстар Смартфон. Регіон 2», «Київстар Смартфон+», «Київстар Смартфон+. Регіон 1», «Київстар Смартфон+. Регіон 2», «Київстар Смартфон Екстра», «Київстар Смартфон Екстра. Регіон 2», «Київстар Датчик», «Київстар Планшет», «Київстар Студент», «Київстар Студент. Регіон 1», «Київстар Студент. Регіон 2», «Економічний», «Вільний Київстар для планшета», «Улюблені країни», «Вільний Київстар на всі мережі», «Вільна країна», Розпорядженням встановлено Тариф у розмірі 1,50 грн за хвилину з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду в розмірі 7,5 відсотка вартості послуг без урахування ПДВ.

До 27.08.2015 Тариф становив 1,25 грн за хвилину (встановлений ПрАТ «Київстар» з 10.04.2014) *[інформація з обмеженим доступом]*.

Відповідно до пункту 59 Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 295,

оператор, у разі зміни тарифів, тарифних планів, які він встановлює самостійно, не пізніше ніж за сім календарних днів до їх зміни зобов'язаний оприлюднити змінні тарифи, тарифні плани у засобах масової інформації та (або) на своєму веб-сайті (за його наявності); повідомити абонентів про зміну тарифів, тарифних планів на послуги, що йому надаються.

Інформацію про зміну для Абонентів вартості дзвінків на номери фіксованого зв'язку України в розмірі 1,75 грн за хвилину ПрАТ «Київстар» оприлюднило за адресою: http://www.kyivstar.ua/kr-620/about/important_data/changes/?id=52504. Заголовок цього прес-релізу за 17 серпня 2015 року був таким: «27.08.2015 Київстар впроваджує зміни до умов деяких тарифних планів передплаченого зв'язку та припиняє надання послуг «15 копійок на інші мережі» та «Дзвінки по 9 копійок».

За інформацією ПрАТ «Київстар», ПрАТ «Київстар» здійснювало розсилання Абонентам текстових повідомлень такого змісту: «27.08.2015 змінюються умови Вашого тарифного плану: дзвінки на міські номери становитимуть 1,75грн./хв. Для вигідних дзвінків підключіть пакет «30хв. на міські номери» вартістю 10,63грн за тел.: 477*58».

У свою чергу ПрАТ «Київстар» 12 жовтня 2015 року та 23 жовтня 2015 року на своєму офіційному сайті <http://www.kyivstar.ua> оприлюднило такі прес-релізи: «Зниження вартості дзвінків на міські номери для більшості тарифних планів Київстар» та «Київстар знижує вартість дзвінків на міські номери на 15 %», згідно з якими з 22 жовтня 2015 року по 31 січня 2016 року хвилина розмови на міські номери становитиме для Абонентів 1,50 грн замість 1,75 грн. З 01.02.2016 вартість дзвінків на номери фіксованого зв'язку України становитиме 1,75 грн.

ПрАТ «Київстар» повідомило Комітету, що на 27.08.2015 Абонентам були доступні для підключення нові тарифні плани:

- контрактної форми обслуговування, де в рахунок щомісячної абонентної плати надаються нетарифіковані хвилини для здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України;
- передплаченого зв'язку, де Тариф становив 1,50 грн/хв. з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду в розмірі 7,5 відсотка вартості послуг без урахування ПДВ.

Отже, на думку ПрАТ «Київстар», Абоненти мали декілька альтернатив для заощадження.

[Інформація з обмеженим доступом] ПрАТ «Київстар» з 28.05.2015 ввело для контрактних некорпоративних абонентів телекомунікаційної мережі «Київстар» нові тарифні плани, а саме: «Все за 40», «Все за 70», «Все за 95», «Все за 120», «Все за 150», «Все за 500» та «Все за 800».

Згідно з тарифними планами «Все за 40», «Все за 70» та «Все за 120» кількість нетарифікованих хвилин щомісяця, яка надається в рахунок абонентної плати, що можуть використовуватися для здійснення дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери абонентів інших українських операторів телекомунікацій, становить відповідно 60, 60 та 200 хвилин. Понад нетарифікований щомісячний обсяг вихідні та переадресовані дзвінки (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України (для тарифного плану «Все за 70» як у межах домашньої території, так і поза її межами) становлять 1,50 грн за хвилину з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду в розмірі 7,5 відсотка вартості послуг без урахування ПДВ.

Перший місяць обслуговування та щомісячна абонентна плата у тарифних планах «Все за 40», «Все за 70» та «Все за 120» становить відповідно 40 грн, 70 грн та 120 грн.

Згідно з тарифними планами «Все за 95» та «Все за 150» вихідні та переадресовані дзвінки (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України становлять 1,50 грн за хвилину з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду в розмірі 7,5 відсотка вартості послуг без урахування ПДВ.

Перший місяць обслуговування та щомісячна абонентна плата в тарифних планах «Все за 95» та «Все за 150» становить відповідно 95 грн та 150 грн.

Згідно з тарифними планами «Все за 500» та «Все за 800» кількість нетарифікованих хвилин щомісяця, яка надається в рахунок абонентної плати та плати за підключення, що можуть використовуватися для здійснення вихідних та переадресованих дзвінків (передавання інформації голосом, передача факсів та даних) на телефонні номери абонентів інших мереж рухомого (мобільного) і фіксованого зв'язку українських операторів телекомунікацій, становить відповідно 1 500 та 2 500 хвилин.

Плата за пакет «Перший місяць обслуговування» та щомісячна абонентна плата у тарифних планах «Все за 500» та «Все за 800» становить відповідно 500 грн та 800 грн.

Відповідно до Умов надання телекомунікаційних послуг ПрАТ «Київстар» (далі – Умови) контрактний абонент – юридична або фізична особа, яка укладає з Оператором (ПрАТ «Київстар») у письмовій формі договір стосовно обслуговування хоча б одного телефонного номера рухомого (мобільного) зв'язку за тарифними планами для контрактних абонентів. Контрактний абонент отримує послуги персоніфіковано.

Договір з контрактним абонентом є публічним договором і не може бути змінений на вимогу абонента. Договір з контрактним абонентом укладається в письмовій формі. Перед укладенням договору в письмовій формі абонент повинен надати Оператору (ПрАТ «Київстар») документи, визначені внутрішніми процедурами Оператора (ПрАТ «Київстар»). Після підписання договору абонент та Оператор (ПрАТ «Київстар») укладають відповідне замовлення – документ, що підписується сторонами для замовлення окремої послуги (для послуг фіксованого зв'язку) або певної кількості телефонних номерів (для послуг рухомого (мобільного) зв'язку). У замовленні на послуги рухомого (мобільного) зв'язку зазначається перелік телефонних номерів, присвоєних абоненту, реквізити абонента та особливі умови надання послуг.

Договір з абонентом передплатеного зв'язку на надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку укладається в усній формі в момент активації цим абонентом відповідної ідентифікаційної картки. Активація ідентифікаційної картки означає згоду абонента з Умовами та умовами обраного ним тарифного плану. На відміну від абонента передплатеного зв'язку, видача ідентифікаційної картки контрактному абоненту здійснюється в момент підписання замовлення.

За інформацією з офіційного сайту ПрАТ «Київстар» <http://www.kyivstar.ua>, абонентам передплатеного зв'язку для переходу на контракт слід відвідати один з центрів обслуговування абонентів «Київстар» або один із магазинів дилерських мереж-партнерів ПрАТ «Київстар». При цьому фізичним особам при підписанні контракту необхідно надати паспорт та копію ідентифікаційного коду. Ставши контрактним абонентом, абоненти передплатеного зв'язку можуть отримати такі переваги: тарифи, в яких все включено: необмежені дзвінки в мережі «Київстар» та безлімітний Інтернет, хвилини для дзвінків на всі інші мережі України, у тому числі й фіксовані, а також пакети SMS; фіксована абонентна плата, в якій усі податки враховано, що робить планування витрат легким та зручним; можливість кредитного обслуговування; можливість отримання деталізованого рахунку та інших послуг, доступних для контрактних абонентів; дзвінки за кордон більш ніж в 190 країнах світу.

[Інформація з обмеженим доступом].

Отже, для того, щоб стати контрактним абонентом ПрАТ «Київстар», необхідно вчинити певні додаткові дії з понесенням витрат певного часу, у тому числі персоніфікувати себе в мережі «Київстар».

ПрАТ «Київстар» також звернуло увагу Комітету на те, що одночасно із впровадженням Тарифу, здійснило ряд заходів, пов'язаних із забезпеченням зменшення витрат своїх абонентів на послуги рухомого (мобільного) зв'язку, які вони споживають відповідно до укладених договорів. Зокрема, абонентам пропонувалося скористатися

послугою «30 хвилин на міські номери», умови якої є незмінними з моменту її впровадження 10.04.2014.

ПрАТ «Київстар» [інформація з обмеженим доступом] з 10.04.2014 ввело для абонентів передплатеного зв'язку мережі рухомого (мобільного) зв'язку «Київстар» послугу «30 хвилин на міські номери» (далі – Послуга) відповідно до правил і на умовах, наведених у таблиці:

Перелік умов	Умови надання
Вартість підключення Послуги, грн	Не справляється
Щомісячна абонентна плата, грн	10
Кількість нетарифікованих хвилин для здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України, хвилин	30

Тарифи вказані з урахуванням ПДВ. Додатково зі споживачів утримується збір до Пенсійного фонду в розмірі 7,5 відсотка вартості послуг без урахування ПДВ.

Послугою передбачені такі умови:

1. Строк дії Послуги становить один календарний місяць з моменту замовлення (до 23:59:59 дня наступного місяця, що передує дню замовлення Послуги). Після завершення строку дії Послуги невикористаний нетарифікований обсяг хвилин анулюється.

2. Справляти щомісячну абонентну плату та нараховувати нетарифіковані хвилини за умовами Послуги кожного місяця в той самий календарний день місяця, в який було замовлено попередні нетарифіковані хвилини за умовами Послуги, в період з 00:00 по 03:00. Невикористані нетарифіковані хвилини, що були нараховані в межах попереднього нарахування за умовами Послуги, анулюються.

3. За 3 дні до справляння щомісячної абонентної плати за умовами Послуги абонентам передається текстове повідомлення з інформацією про завершення строку дії нетарифікованих хвилин і повторне справляння абонентної плати за умовами Послуги.

4. Абонентам надається можливість замовляти Послугу необмежену кількість разів на місяць.

5. При зміні чинного тарифного плану Послуга залишається підключеною, нетарифіковані хвилини та строк їх дії зберігаються.

6. Послуга надається на постійній основі.

[Інформація з обмеженим доступом].

[Інформація з обмеженим доступом].

[Інформація з обмеженим доступом].

Відповідно можна зробити висновок, що та кількість нетарифікованих хвилин для здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України в рамках Послуги, а саме 30 хвилин, є надмірною для абонента.

Як зазначало ПрАТ «Київстар», «...щомісячна абонентна плата за користування послугою в перерахунку на хвилини дає можливість абонентам спілкуватися за тарифом 0,33 грн/хв. і дає змогу заощаджувати». Зважаючи на те, що 7475633 хвилини не було використано абонентами, реальна вартість хвилини для абонента становила більше 0,90 грн/хв.

[Інформація з обмеженим доступом].

На вимогу Комітету від 12.01.2016 № 142-21.1/09-116, зокрема, надати економічне обґрунтування Тарифу в розмірі 1,75 грн/хв. з відповідними розрахунками складових Тарифу, ПрАТ «Київстар» надало такі пояснення:

«27.08.2015 на фоні збільшення витрат ПрАТ «Київстар» у зв'язку із кризовими явищами в українській економіці, ПрАТ «Київстар» було вимушене провести зміну Тарифу з метою збільшення доходів ПрАТ «Київстар» від надання послуг абонентам передплатеного

зв'язку Київстар. Запуск нових тарифів/внесення змін до існуючих тарифів, так само як інших ініціатив по запуску/змінам нових/існуючих продуктів, встановлюються на основі розрахунку з урахуванням вимог до маржинальності напрямку бізнесу, а також інвестиційних показників.

При формуванні Тарифу враховуються умовно-постійні витрати, що розраховуються в цілому по ПрАТ «Київстар» у розрахунку на одного абонента. Також прогнозуються витрати по інтерконекту та дилерським комісіям залежно від споживчих особливостей профілю споживачів. Крім цього прогнозується необхідність інвестування в мережу на базі поточного завантаження мережі.

Таким чином, ПрАТ «Київстар» не веде окремого обліку розрахунків складових Тарифу, який входить до пакету послуг різних тарифних планів ПрАТ «Київстар» на підставі пакетної моделі надання послуг. Виходячи із зазначеного, маємо також зауважити, що ПрАТ «Київстар» не затверджувалось жодних документів, які регламентують окремий облік розрахунків складових Тарифу, який входить до пакетних послуг».

Як уже зазначалося, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі – НКРЗІ), рішенням від 04.08.2015 № 409 затвердила розрахункові такси за послуги пропуску трафіку до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках послуг пропуску трафіку (далі – Рішення), відповідно до якого розрахункові такси за послуги пропуску трафіку при наданні послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку знижено з 0,36 до 0,23 грн/хв. без ПДВ.

Крім того, листом від 26.10.2015 № 01-6520/114 НКРЗІ повідомила Комітет, зокрема, про те, що зменшення розрахункових такс за послуги пропуску трафіку відповідно до Рішення дає можливість операторам телекомунікацій знизити тарифи на міжмережеві дзвінки для власних абонентів.

[Інформація з обмеженим доступом].

У свою чергу ПрАТ «Київстар» не надало розмірів планових витрат, безпосередньо пов'язаних саме з наданням послуги зі здійснення вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України.

Також з наявної на сайті ПрАТ «Київстар» інформації, у тарифних планах «Розмови», «Розмови+», «Онлайн», «Онлайн+», «Онлайн Екстра», «Все за 110» та «Все за 175» дзвінки на інші мережі операторів рухомого (мобільного) телефонного зв'язку надаються за тарифом 0,60 грн/хв. (після вичерпання пакетних хвилин, якщо такі включені до пакета).

Зважаючи на згадане Рішення, яким встановлюється однакова такса (0,23 грн/хв.) за послуги термінації трафіку на мережах фіксованого зв'язку та на мережах рухомого (мобільного) зв'язку, застосування різних цін (тарифів) до дзвінків абонентів на мережі рухомого (мобільного) телефонного трафіку та на мережі фіксованого телефонного зв'язку без об'єктивно виправданих на те причин має ознаки ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання, зокрема операторів фіксованого телефонного зв'язку, та споживачів.

ПрАТ «Київстар» не надало доказів того, що технологічно послуги пропуску трафіку при наданні послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку, зокрема послуги термінації рухомого (мобільного) телефонного трафіку на міжміському рівні на телекомунікаційних мережах операторів фіксованого зв'язку та послуги термінації рухомого (мобільного) телефонного трафіку на телекомунікаційних мережах операторів рухомого (мобільного) зв'язку, відрізняються. Натомість у своїх додаткових поясненнях від 07 червня 2016 року №14999/01 ПрАТ «Київстар» зазначило, що відповідно до частини першої статті 66 Закону України «Про телекомунікації» тарифи на телекомунікаційні послуги встановлюються операторами самостійно, за винятком тарифів, які підлягають державному регулюванню. Отже, ПрАТ «Київстар» дійшло висновку, що має всі законні підстави самостійно

встановлювати тарифи на послуги та зобов'язане формувати такі тарифи за принципом прибутковості, встановлюючи прибутковість тарифів виключно на підставі господарської необхідності та конкурентного середовища ринку, на якому надаються ті чи інші послуги.

Також варто зазначити, що за інформацією, наданою ТОВ «лайфселл», станом на 15.06.2016 у ТОВ «лайфселл» є чинними понад 15 тарифних планів (3G Смартфон з акційною АП 29, 3G Смартфон з акційною АП 39, 3G Смартфон з акційною АП 49, 3G Смартфон Ultra M, 3G Смартфон Ultra S, life:) без поповнень, Смартфон +S, Шалений день 2016, Легкий, Все Включено S, 3G Смартфон S, 3G Смартфон M, Все включено Ultra 39, Шалений день Безліміт 2016, Вільний лайф:) SUPER тощо) для абонентів власної мережі на умовах передплати з вартістю хвилини розмови на мережі фіксованого зв'язку менше 60 копійок, зокрема 0,41 грн/хв., 0,49 грн/хв., 0, 50 грн/хв. та 0,55 грн/хв (з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду).

За інформацією ПрАТ «МТС Україна», станом на 16.06.2016 у ПрАТ «МТС Україна» запроваджено для абонентів передплати тарифних планів ТМ «Vodafone» (Vodafone Red S, Vodafone Red M, Vodafone Red L, Vodafone Red XL), в яких вартість хвилини розмови на мережі фіксованого телефонного зв'язку становить 0,50 грн з ПДВ і збором до Пенсійного фонду та дорівнює тарифу для дзвінків на мережі рухомого (мобільного) телефонного зв'язку.

Тобто, такі послуги є надзвичайно схожими як за переліком технічних засобів, які беруть участь у технологічному процесі, так і за їх собівартістю.

Отже, дії ПрАТ «Київстар», яке має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) на телефонні номери операторів фіксованого зв'язку України, у вигляді встановлення ціни на послугу зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України в розмірі 1,75 грн/хв. та 1,50 грн/хв., що може призводити до ущемлення інтересів споживачів (абонентів).

Тобто, дії ПрАТ «Київстар» щодо встановлення на економічно необґрунтованому рівні тарифів на послугу зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України в розмірах 1,75 грн/хв. та 1,50 грн/хв. містили ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України.

У зв'язку з цим, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольним комітетом України 30 червня 2016 року було надано ПрАТ «Київстар» обов'язкові для розгляду рекомендації № 11-рк (далі – Рекомендації), а саме ужити заходів щодо встановлення ціни (тарифу) на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України на економічно обґрунтованому рівні шляхом застосування єдиного підходу для визначення цін (тарифів) на послугу зі здійснення вихідних дзвінків власних абонентів на мережі операторів рухомого (мобільного) телефонного зв'язку та на мережі операторів фіксованого телефонного зв'язку.

Листом від 09.08.2016 № 21636/06 ПрАТ «Київстар» повідомило Комітет про розгляд Рекомендацій та запропонувало такі три варіанти їх виконання:

1. Додатково до послуги «30 хвилин на міські номери» запровадити послугу «10 хвилин на міські номери», яка буде включати в себе 10 нетарифікованих хвилин із абонентною платою 5 грн/кожне замовлення (дозволить абонентам, які скористаються цією

послугою, телефонувати на мережі операторів фіксованого телефонного зв'язку за ціною 0,50 грн/хв.) та послугу «5 хвилин на міські номери», яка буде включати в себе 5 нетарифікованих хвилин з абонентною платою 3 грн/кожне замовлення (дозволить абонентам, які скористаються цією послугою, телефонувати на мережі операторів фіксованого телефонного зв'язку за ціною 0,60 грн/хв.).

2. У деяких тарифних планах ПрАТ «Київстар» включити до нетарифікованих хвилин, призначених для дзвінків на мережі інших операторів, дзвінки на операторів фіксованого телефонного зв'язку. При цьому після вичерпання таких нетарифікованих хвилин вартість хвилини дзвінка на мережі операторів фіксованого телефонного зв'язку буде такою ж, як і на мережі інших операторів мобільного зв'язку – 0,60 грн/хв.

3. Запровадити послугу «Єдина ціна на інші мережі», яка буде доступна для безкоштовного підключення усім абонентам передплатеного зв'язку. Ця послуга буде надавати можливість використовувати включені в актуальні тарифи (що активні для підключення) обсяги послуг та вартість дзвінків на інших операторів за однаковою ціною як для мобільного, так і фіксованого зв'язку.

Разом з цим, ПрАТ «Київстар» попросило Комітет надати додатковий час для виконання Рекомендацій до 10.09.2016, з огляду на необхідність завчасного повідомлення абонентів про запровадження нових послуг, а також внутрішні процедури, розрахунки та погодження.

Однак листом від 12.10.2016 № 1311/01 за підписом представника ПрАТ «Київстар» М. Назаренка (згідно з довіреністю від 05.09.2016 № 676, яка є додатком до листа, М. Назаренко не уповноважений представляти інтереси ПрАТ «Київстар» у Комітеті щодо питань, пов'язаних з розглядом Рекомендацій) Комітет повідомлено про вже запроваджені ПрАТ «Київстар» *[інформація з обмеженим доступом]*.

Листом від 25.11.2016 № 1407/01 за підписом представника ПрАТ «Київстар» М. Назаренка Комітету надано належну довіреність від 21.11.2016 № 887.

Під час аналізу наведених послуг встановлено наступне.

ПрАТ «Київстар» не вжило заходів щодо встановлення тарифу на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України на економічно обґрунтованому рівні шляхом застосування єдиного підходу для визначення тарифів на послугу зі здійснення вихідних дзвінків власних абонентів на мережі операторів рухомого (мобільного) телефонного зв'язку та на мережі операторів фіксованого телефонного зв'язку.

Запровадження вищезгаданих послуг для споживача спричинило ситуацію, коли він змушений попередньо спрогнозувати реальний обсяг послуги зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України, яку він планує спожити протягом певного періоду часу, а також щоразу здійснювати попереднє замовлення таких послуг.

Отже, виникає ситуація, за якої при підключенні *[інформація з обмеженим доступом]*, отриманий обсяг хвилин у цих послугах буде або спожитий не повністю або перевищений, і відповідно уже за іншими, вищими тарифами.

У свою чергу невикористаний обсяг нетарифікованих хвилин, що не були використані в межах попереднього нарахування за умовами послуг, анулюється. За однією з умов послуг, коли абонент здійснює дзвінок, упродовж якого закінчуються нетарифіковані хвилини, які входять до послуг, дзвінок продовжується за тарифом відповідно до тарифного плану абонента, за умови наявності коштів на рахунку для його сплати.

Вищенаведені умови *[інформація з обмеженим доступом]* можуть призводити до ущемлення інтересів споживачів (абонентів), а відтак Рекомендації не є виконаними.

При цьому ПрАТ «Київстар» ані під час здійснюваного Комітетом дослідження ринку послуг зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України, ані під час розгляду та виконання Рекомендацій не надало економічного

обґрунтування вартості послуги зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України в розмірах 1,75 грн/хв. та 1,50 грн/хв.

22.11.2016 відбулося засідання Комітету, на якому, зокрема, розглядалося питання щодо стану виконання рекомендацій, наданих Комітетом ПрАТ «Київстар» 30.06.2016 за № 11-рк, за результатами розгляду якого Комітет вирішив взяти до відома інформацію про невиконання ПрАТ «Київстар» зазначених рекомендацій (витяг з протоколу засідання Комітету від 22.11.2016 № 87).

Враховуючи викладене, керуючись статтею 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 20² Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), розпорядженням державного уповноваженого М. Процишен від 29.11.2016 № 09/395-р розпочато розгляд справи № 130-26.13/279-16 за ознаками вчинення ПрАТ «Київстар» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг зі здійснення вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України шляхом встановлення таких цін (тарифів) на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

[Інформація з обмеженим доступом].

[Інформація з обмеженим доступом].

На 20 квітня 2017 року вартість вихідних дзвінків (передавання інформації голосом) ПрАТ «Київстар» на номери абонентів мереж операторів фіксованого зв'язку України залежно від певного тарифного плану становить 1,50 грн/хв., 1,60 грн/хв., 1,75 грн/хв.

У зв'язку з цим, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольним комітетом України 20 квітня 2017 року ПрАТ «Київстар», з урахуванням інформації, зазначеної в листах ПрАТ «Київстар» від 03 березня 2017 та 20 березня 2017 року, було надано обов'язкові для розгляду рекомендації № 13-рк. А саме, для забезпечення рівних умов до рівнозначних угод зі споживачами ужити заходів щодо встановлення ціни (тарифу) на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України на економічно обґрунтованому рівні шляхом зміни певних тарифних планів та/або впровадження нових тарифних планів, в яких передбачити, що ціна (тариф) на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів рухомого (мобільного) зв'язку буде прирівняна до ціни (тарифу) на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України.

Листом від 25.04.2017 ПрАТ «Київстар» повідомило Комітет про розгляд та виконання рекомендацій від 20.04.2017, надавши *[інформація з обмеженим доступом]*.

Згідно із зазначеним розпорядженням, вихідні дзвінки (передавання інформації голосом) на телефонні номери абонентів мереж інших операторів рухомого (мобільного) та фіксованого зв'язку України при використанні тарифних хвилин у межах щоденного обсягу послуг (30 хвилин) у тарифних планах «Комфорт», «Комфорт+», «Ультракомфорт» становлять відповідно 0,16 грн, 0,11 грн та 0,05 грн з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду, а після використання 30 тарифних хвилин – 0,74 грн з урахуванням ПДВ та збору до Пенсійного фонду у кожному з цих тарифних планів.

Листами від 26.04.2017 та від 05.05.2017 ПрАТ «Київстар» повідомило Комітет, що на виконання наданих 20.04.2017 рекомендацій розпочало інформування своїх клієнтів про внесення змін до умов надання та підключення тарифних планів «Комфорт», «Комфорт+», «Ультракомфорт» для абонентів передплатеного зв'язку, надавши копію зображення з офіційного сайту ПрАТ «Київстар» такого змісту:

«З 04.05.2017 року тарифні плани «Комфорт», «Комфорт+», «Ультракомфорт» відкриваються для підключення для абонентів передплатеного зв'язку. При цьому для нових та існуючих користувачів даних тарифів відбудуться наступні приємні зміни: знижується вартість дзвінків на номери фіксованого зв'язку України: 30 хвилин, які надаються в рахунок абонентної плати і використовуються за зниженим тарифом від 0,16 грн до 0,05 грн за хвилину на інші мережі, з 04.05.2017 будуть доступні і для дзвінків на міські номери. Після використання хвилин, на номери фіксованого зв'язку України буде діяти тариф 0,74 грн за хвилину. У зв'язку з чим стають неактуальними і закриваються для підключення з 26.04.2017 року «Пакети 30 хвилин, 10 хвилин і 5 хвилин на міські номери». Щоб уникнути додаткових витрат, у існуючих користувачів ці пакети будуть відключені 04.05.2017».

Зазначене посилання міститься за адресою: <https://kyivstar.ua/uk/mm/news-and-promotions/novye-vygodnye-usloviya-dlya-zvonkov-na-gorodskie-nomera-s-tarifami-komfort>.

Отже, аналіз наданої ПрАТ «Київстар» інформації свідчить, що рекомендації Комітету від 20 квітня 2017 року № 13-рк є виконаними, а саме було внесено зміни до тарифів, що забезпечило встановлення рівних умов до рівнозначних угод зі споживачами.

Дії ПрАТ «Київстар» у вигляді встановлення ціни на послугу зі здійснення абонентами власної мережі вихідних дзвінків на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України в розмірах 1,50 грн/хв., 1,60 грн/хв. та 1,75 грн/хв. не завдали значних збитків окремим особам чи суспільству за період існування таких розмірів у зв'язку із можливістю для абонентів замовити послуги «30 хвилин на міські номери», «10 хвилин на міські номери» та «5 хвилин на міські номери», в яких вартість хвилини на телефонні номери абонентів фіксованого зв'язку України становила відповідно 0,33 грн/хв., 0,50 грн/хв. та 0,60 грн/хв.

На подання з попередніми висновками у справі від 24.05.2017 № 130-26.13/279-16/182-спр листом від 26.05.2017 № 360/01 за підписом представника ПрАТ «Київстар» М. Назаренка ПрАТ «Київстар» повідомило Комітет, що погоджується з висновками, наведеними у поданні Комітету.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 13 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46, 48 і 49 Закону України «Про захист

економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Закрити провадження у справі № 130-26.13/279-16.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ